

VB

ORDE VAN
VLAAMSE
BALIES

/O

Standpunt

**Wetsvoorstel tot wijziging van de wet
van 20 juli 1990 betreffende de
voorlopige hechtenis teneinde een
informatierecht voor slachtoffers in te
stellen**

donderdag 28 april 2022

VB

De commissie Justitie van de Kamer van Volksvertegenwoordigers heeft het advies verzocht van de Orde van Vlaamse balies met betrekking tot het wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis teneinde een informatierecht voor slachtoffers in te stellen (n° 2398).

Dit wetsvoorstel beoogt een slachtoffervriendelijker strafrecht tot stand te brengen door een uniform informatierecht voor slachtoffers te creëren inzake beslissingen die genomen worden over de voorlopige hechtenis van de verdachte. In de fase van de strafuitvoering geldt thans al een duidelijke informatieverplichting ten aanzien van slachtoffers wanneer de veroordeelde dader de gevangenis, al dan niet tijdelijk, mag verlaten. Die kennisgeving ontbreekt daarentegen in de allereerste stap van de strafprocedure, het zogenaamde vooronderzoek. Zoals het wetsvoorstel terecht aangeeft, bestaan er onderling afwijkende richtlijnen in bepaalde gerechtelijke arrondissementen, maar niet in andere. Nochtans is het niet ondenkbaar dat een slachtoffer ook in die fase dezelfde nood voelt om te worden ingelicht, met name indien de verdachte die zich in voorlopige hechtenis bevindt, wordt vrijgelaten.

Om die redenen is de OVB voorstander van het initiatief om dit informatierecht wettelijk te verankeren. Zij steunt ook de insteek van het wetsvoorstel dat het slachtoffer zelf zal kunnen kiezen om al dan niet te worden ingelicht over de vrijlating of ontsnapping van de dader. Sommige slachtoffers zullen namelijk niet betrokken willen worden in de strafprocedure. De OVB benadrukt wel dat het essentieel is dat deze wet een goede omkadering krijgt en er rekening wordt gehouden met onderstaande opmerkingen:

1. De rechten van verdachten/daders zijn fundamenteel verschillend van de belangen van slachtoffers, maar een zeker evenwicht tussen beiden moet nagestreefd worden. Het recht op informatie van de slachtoffers mag niet absoluut zijn. Het wetsvoorstel neemt daarbij terecht overweging 32 van de Slachtofferrichtlijn over.¹ De informatie kan niet worden verstrekt wanneer de dader als gevolg van de kennisgeving het risico zou lopen dat hem of haar schade wordt berokkend. Als er daarop een aanwijsbaar risico bestaat, moet de bevoegde autoriteit alle andere risico's in overweging nemen wanneer zij een passende maatregel vaststelt.

De OVB benadrukt dat deze overweging haar weerslag ook moet vinden in het Koninklijk Besluit, waarvan sprake in de memorie van toelichting.

2. De OVB vraagt om de toevoeging dat ook de advocaat van het slachtoffer op voorhand verwittigd wordt.

3. Op volgende praktische vragen zou de OVB graag een antwoord zien in bovenvermeld Koninklijk Besluit:

- a) Hoe zal het slachtoffer worden geïdentificeerd? Op basis van de verklaring benadeelde persoon, door burgerlijke partijstelling, ...?
- b) Zullen ook de voorwaarden bekendgemaakt worden bij voorwaardelijke invrijheidstelling?

4. Slachtofferonthaal is thans reeds overbevraagd. De OVB stelt dan ook vast dat de praktische en budgettaire impact van dit informatierecht zal moeten worden onderzocht.

5. De OVB stelt zich de vraag welke de achterliggende motivatie is om een artikel 38bis/1 toe te voegen aan de Wet op de Voorlopige Hechtenis in plaats van een artikel 38ter. Het artikel 38bis regelt immers de taak van de overlegstructuren en bepaalt geenszins de rol/plaats van de slachtoffers binnen de voorlopige hechtenis. Het is derhalve legistisch gezien logischer om een nieuw artikel in te voegen.

¹ Richtlijn 2012/29/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten, en ter vervanging van Kaderbesluit 2001/220/JBZ, *Pb.L.* 14 november 2012, afl. 315, 60.

6. Bij uitbreiding wenst de OVB ten slotte haar bekommernis te delen rond het feit dat men slachtoffers in België (nog altijd) niet op de hoogte brengt van de definitieve invrijheidstelling van een veroordeelde. Hoewel dit een wijziging zou vergen van de wet betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden², zou dat recht o.i. veralgemeend moeten worden in de verschillende fasen van de strafrechtelijke procedure.

De OVB is onderhavig wetsvoorstel genegen. Een slachtoffer moet de mogelijkheid hebben om informatie te verkrijgen met betrekking tot beslissingen over de voorlopige hechtenis van de verdachte. Op basis van bovenstaande opmerkingen moeten evenwel de nodige aanpassingen en verduidelijkingen worden gemaakt.

² Wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten